

Sisäasiainministeriö
PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntö SM054:00/2012

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA LAIKSI POLIISIN HALLINNOSTA ANNETUN LAIN MUUTAMISESTA JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Vaikka otsikon lausuntoa ei ole pyydetty Liikennevakuutuskeskukselta (LVK), haluaa LVK tunnustettuna liikenneturvallisuustoimijana ja Liikkuvan poliisin pitkäaikaisena yhteistyötahona tuoda esille seuraavia näkökohtia.

Koska kyvykkäällä Liikkuvalla poliisilla on merkittävä asema suomalaisessa liikenneturvallisuustyössä, herättää suunnitelma sen lakkauttamisesta huolta poliisin liikenneturvallisuustyöhön osoittaman resurssin säilymisestä. Liikkuva poliisi on vuosikymmenien aikana rakennettu, se on nykytilassa ammattitaitoisesti johdettu, hyvin toimiva ja tehokas organisaatio. Oman henkilöstönsä lisäksi Liikkuvalla poliisilla on käytössään merkittävä koti- ja ulkomainen vertaistukiverkosto.

On myös huomattava, että lakkauttamissuunnitelma on täysin vastoin niin pohjoismaista kuin eurooppalaistakin kehityssuuntaa, josta esimerkkejä ovat Ruotsi ja Portugali. Poliisin liikenteen erikoisyksikön puuttumisesta saatujen huonojen kokemusten pohjalta lakkautettu Liikkuva poliisi on ripeässä tahdissa palautettu tai erikoisyksikkö pystytetty, jollei sellaista ole ollut.

Erilaisia vaihtoehtoja puntaroitaessa myös kokonaiskustannuksilla on merkittävä rooli. Liikkuva poliisi on esittänyt noin kahden miljoonan euron säästösuunnitelman nykyistä erikoisyksikköjärjestelmää kehittämällä, joten hallintouudistuksella tavoitellaan käytännössä neljän miljoonan euron suorien kulujen vähennystä. Tämä vastaa karkeasti noin kahden liikennekuoleman kustannusta, jonka yhteiskunta saisi säästetyksi myös liikennevalvontaa (esimerkiksi turvalaitteiden käytön osalta) tehostamalla. Tämä vaihtoehto ei vaatisi työstä ja koettelevaa organisaatiouudistusta, johon liittyy suuria riskejä ja epävarmuustekijöitä.

LVK pitää tärkeänä, että poliisin liikenneturvallisuustyön määrä ja laatu eivät tule laskemaan. Tämän varmistamiseksi valvonnan toteutumisen seurantaan tuleekin olla tarkat mittarit. Tarve liikenteen turvallisuuden kohentamiselle on suuri, sillä kansallisella ja Euroopan tasolla Suomelle asetettuja liikenneturvallisuustavoitteita ei ole viime vuosina saavutettu. Suomen sijoitus eurooppalaisessa turvallisuusvertailussa on pudonnut vuosi vuodelta yhä kauemmaksi kärjestä. Tuloksen parantaminen edellyttää todellista panostusta kaikilta liikenneturvallisuustyöhön osallistuvilta toimijoilta, myös poliisilta.

Vaatus lisäpanostuksesta ei toki tarkoita sitä, ettei lähtötaso jo sinällään olisi vaativa. Jo nyt Liikkuvan poliisin erikoisosaaminen näkyy tavanomaisen nopeus- ja ajokuntovalvonnan ohella muun muassa ammatiliikenteen harmaan talouden torjunnassa, ajoaika-, kuormitus- ja teknisen kunnon valvonnassa sekä kaksipyöräisten ajoneuvojen kunnon ja rakennemuutosten valvonnassa. Myös ajoterveyden toteaminen liikenteessä on edellyttänyt erikoisosaamista. Liikkuva poliisi on tehnyt lisäksi mittavan työn valvontamenetelmien ja -laitteiden kehittämisessä sekä liikenneturvallisuustutkimuksen tulosten hyödyntämisessä. On tärkeää, ettei tätä hyvää erikoisosaamis pohjaa kadoteta hallinnon säästöihin, lasta pesuveden mukana.

Monipuolisen työkentän hallinnan lisäksi menetelmiä on koko ajan kehitettävä. Liikenteenkin toimisaralla rikolliset kehittävät omaa toimintaansa jatkuvasti, joten viranomaisten menetelmäkehityksen on oltava ajan tasalla. Toisaalta yhteiskuntamme muuttuu ilman rikollisuuttakin, ja esimerkiksi lisääntyvät puutteet kuljettajien ajoterveydessä vaativat poliisilta uutta osaamista. Tätä on saatavissa oman organisaation lisäksi esimerkiksi toimivasta ja aktiivisesta verkostosta, jota Liikkuva poliisi omalla työllään tukee, ja jolta se saa vastavuoroisesti apua.

Liikkuva poliisi osallistuu ansiokkaasti käytännön liikenneturvallisuustyöhön muun muassa Liikenneturvan tutkimus-, koulutus- ja valistushankkeissa. Sillä on merkittävä rooli myös LVK:n johtamaa lakisääteistä (nro 24/2001) tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkintaa toteutettaessa. Lisäksi sen asiantuntemusta on mukana monessa liikenneturvallisuutta edistävässä toimikunnassa ja työryhmässä.

Edellä esitetyn perusteella Liikennevakuutuskeskus pitää tärkeänä, ettei poliisin toimivaa ja tehokasta erikoisyksikköä lakkauteta ja Liikkuvan poliisin liikennevalvonnan määrää ja laatua siten vaaranneta. Poliisin mukanaolo muussakin liikenneturvallisuustyössä, kuten Liikenneturvan hankkeissa sekä tie- ja maastoliikenneonnettomuuksien tutkinnassa, on turvattava.

Helsingissä marraskuun 26. päivänä 2012

Kunnioittavasti

LIIKENNEVAKUUTUSKESKUS

Ulla Niku-Koskinen